

HALK SAğLIğI UZMANLARI DERNEğİ (HASUDER)
YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (03.05.2020)

Kesin Olgu*: Türkiye (124.375) Dünya (3.267.184) **Ölüm*:** Türkiye (3.336) Dünya (229.971)

DSÖ Risk Deęerlendirmesi: Küresel seviye - Çok Yüksek

*2 Mayıs 2020'de açıklanan verilerdir.

Günün HASUDER Önerisi

T.C. Sağlık Bakanlığı 100 Yaşında!

3 Mayıs 1920 tarihinde kurulmuş olan Sağlık Bakanlığı çalışmalarını Cumhuriyet tarihimizde sık görülen toplum sağlığı sorunları ile mücadelede önemli başarılarla imza atmıştır. Meclisin 3. Yasa olarak Sağlık Bakanlığını kurması, halkın sağlığına verdiği önemin göstergesidir. Bakanlığımızın 100. yıl dönümünün pandemi günlerine denk gelmesi, koruyucu ve tedavi edici tüm sağlık hizmetlerinin entegre bir şekilde, merkezi planlamayla, diğer bileşenlerle işbirliği içinde ve toplum katılımını önceleyerek kamusal olarak yürütülmesinin önemini ortaya koymuştur. Pandemiyle mücadelede geçmiş deneyimlerden de yararlanarak toplumcu bakış açısının geliştirilmesine ihtiyaç vardır.
Nice 100 yıllara...

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporu-103 ([WHO Situation Report-103](#))

- DSÖ ve Avrupa Yatırım Bankası, COVID-19 salgınına karşı en savunmasız olan ülkelerde sağlık hazırlığı ve temel sağlık hizmetlerine yatırımları hızlandırmak için bir işbirliği anlaşması imzaladı. İlk aşamada on Afrika ülkesinde birinci basamak sağlık hizmetleri güçlendirilecektir. Genel Direktör Dr. Tedros, [medya brifing](#)inde (01.05.2020) anlaşmanın imzalanmasıyla "Avrupa Birliği ile ilişkimizi derinleştiriyoruz" dedi. Avrupa Komisyonu'nun 4 Mayıs'ta aşı araştırmalarına yatırım için fon toplamak amacıyla bir taahhüt konferansı düzenleyeceğini de hatırlattı.

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)

- CDC, laboratuvarlar için bilgi paylaşımında bulundu. "**Laboratuvarlara Yönelik Ara Rehber**", koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) için araştırılan kişilerden örneklerle çalışan laboratuvar profesyonelleri için rehber ve kaynaklar içermektedir (02.05.2020). [Burada](#)
- "**COVID-19 Mücadelesi Sırasında Evcil Hayvanları Tedavi Eden Veteriner Klinikleri İçin Geçici Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Rehberi**" yayımlandı.

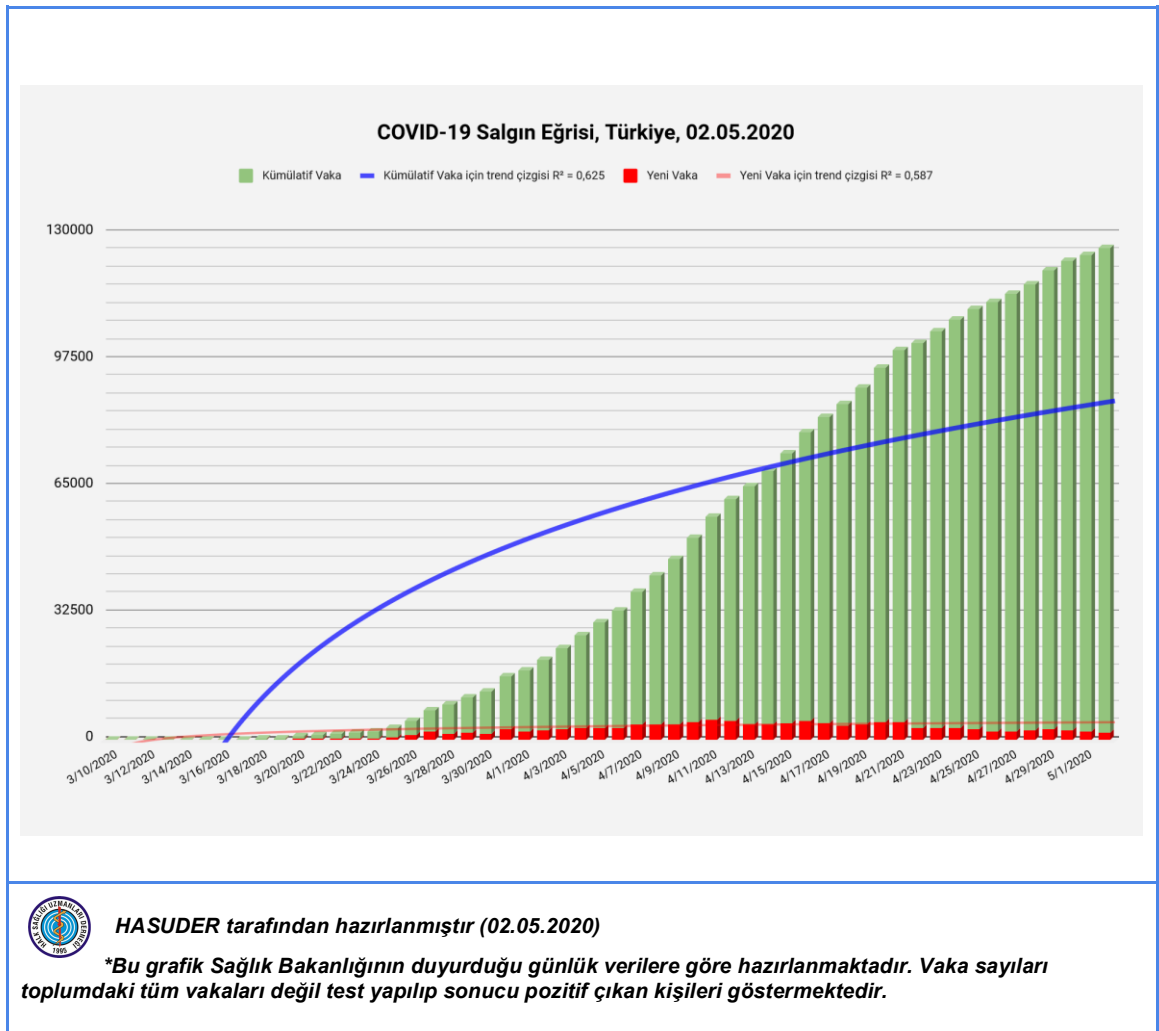
- **Son değişiklikler:** Durumsal risk faktörleri temelinde KKD önerilerini netleştirmek ve normal klinik uygulamalarına dönme konusunda yol gösterici olması için güncellemeler yapıldı (02.05.2020). [Burada](#)

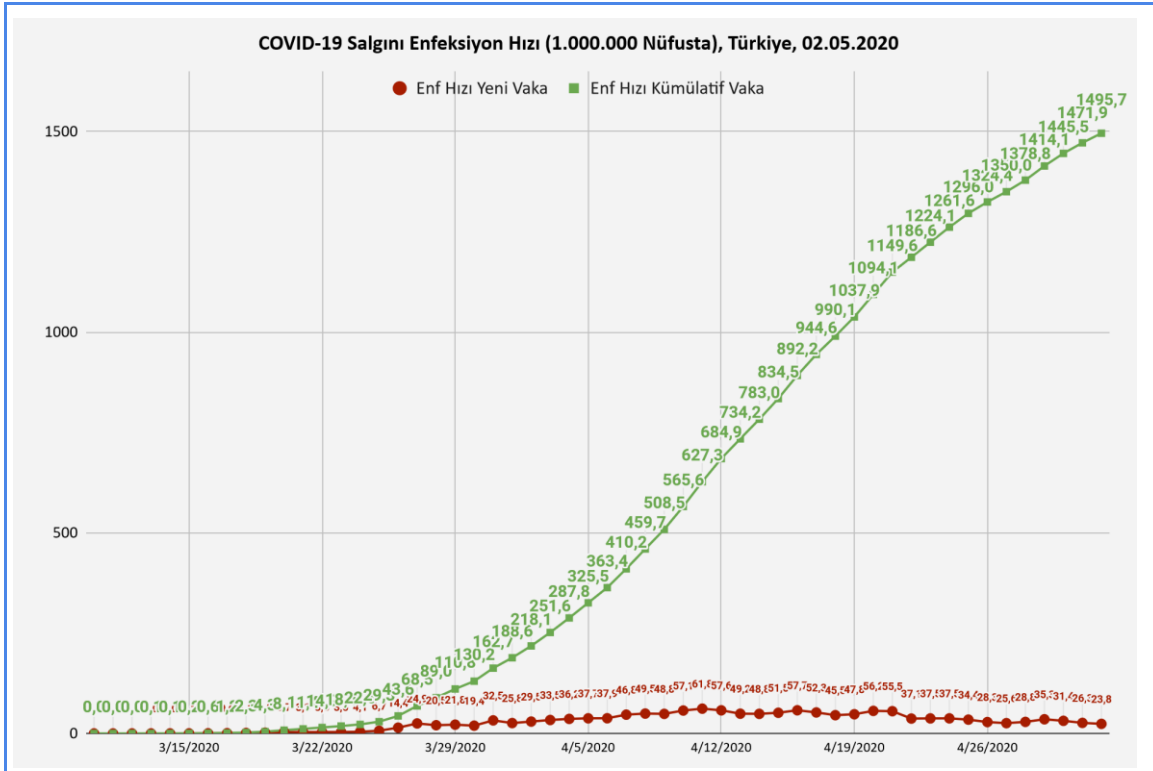
Türkiye'den Haberler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik Oranı (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
02/05/2020	36.318	5,46	1.983	124.375	78	3.336	2,68

Pozitiflik Oranı (%) = (Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı) x 100

Vaka-Fatalite Oranı (%) = (Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı) x 100 [Kaynak](#)

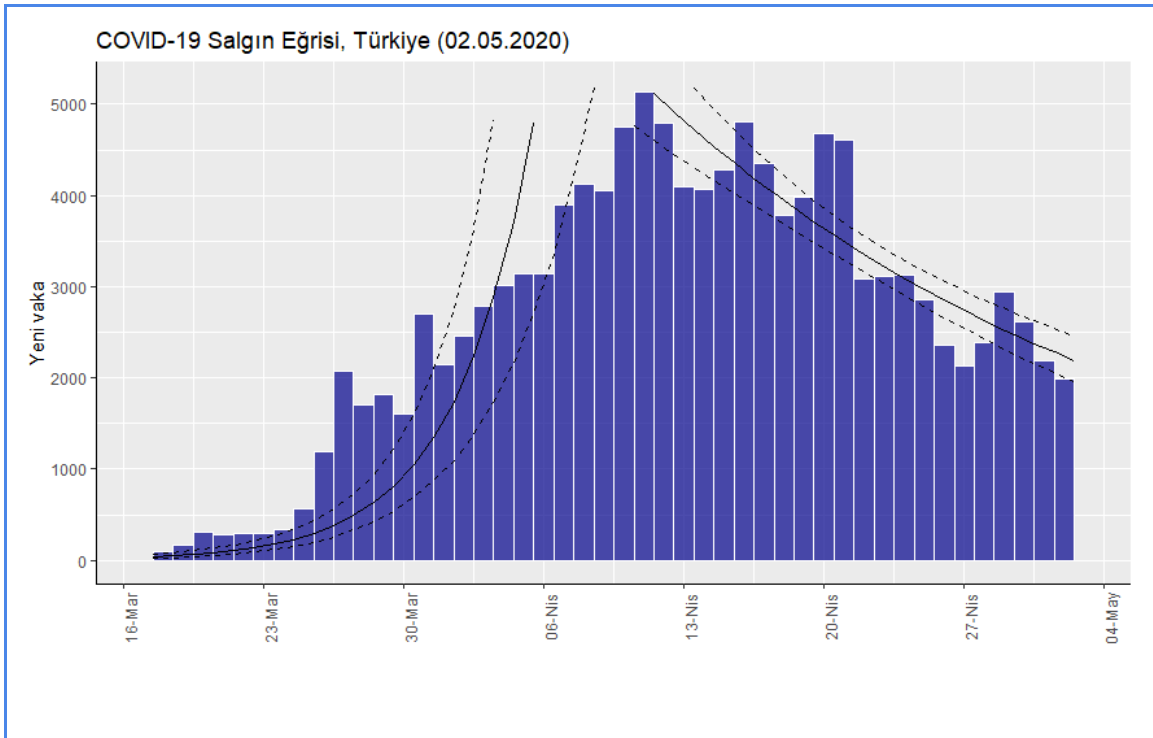

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (02.05.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = $\frac{\text{Günlük Yeni Vaka Sayısı}}{\text{TÜİK Türkiye Nüfusu}} \times 1.000.000$

Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı = $\frac{\text{Kümülatif Vaka Sayısı}}{\text{TÜİK Türkiye Nüfusu}} \times 1.000.000$

***Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.**

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (02.05.2020)

Grafik R (<https://www.R-project.org>), "incidence"* paketi kullanılarak hazırlanmıştır.

*Kamvar, Zhian N., et al. "Epidemic curves made easy using the R package incidence." *F1000Research* 8 (2019).

Log-lineer regresyon eğrilerinin oluşturulmasında kullanılan yöntem için:

<https://cran.r-project.org/web/packages/incidence/vignettes/overview.html#modelling-incidence>

T.C. Sağlık Bakanlığı

- Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından;
 - **"Engelli Bakım Merkezlerinde Alınması Gereken Enfeksiyon Kontrol Önlemleri"** dokümanı güncellendi (02.05.2020). [Burada](#)
 - **"Psikiyatri Kliniklerinde Alınması Gereken Enfeksiyon Kontrol Önlemleri"** isimli doküman yayımlandı (02.05.2020). [Burada](#)

T.C. İçişleri Bakanlığı

- Bakan Yardımcısı Sn. Çataklı, yaptığı açıklamada;
 - COVID-19 tedbirleri kapsamında alınan önlemleri, özellikle *"Vefa Sosyal Destek Grupları"*nin çalışmalarını anlattı.
 - Vefa İletişim Merkezlerine yapılan taleplerin yüzde 92'sinin karşılandığını belirtti (02.05.2020). [Kaynak](#)

T.C. Adalet Bakanlığı

- Bakanlık, COVID-19 önlemleri kapsamında ceza infaz kurumlarında uygulanan tedbirlerin Bilim Kurulunun tavsiyeleri doğrultusunda *15 Mayıs'a kadar* uzatıldığını duyurdu (02.05.2020). [Kaynak](#)

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Bakanlığın koordinasyonunda ülkemizde geliştirilen ve üretilen yoğun bakım solunum cihazlarının gönderildiği ilk yabancı ülke, hiç solunum cihazının olmadığı öğrenilen *Somali* oldu (02.05.2020). [Kaynak](#)

İstanbul Tabip Odası

- Hacettepe Üniversitesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Anabilim Dalı'nın sağlık personeline yönelik çocuk hastalar ve aileleri için hazırladığı **"COVID-19 Pandemisinde Çocuk Hastalara ve Ailelerine Yaklaşım"** adlı sunum paylaşıldı (02.05.2020). [Burada](#)

Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği (ÇOGEPDER)

- Derneğin çocukların dayanıklılığını artırmak, sosyal bağlarını güçlendirmek ve toplumun farklı kesimlerinin dayanışma duygularını artırmak amacıyla başlattığı **"Masal Pandemisi"** projesi kapsamında kurulan Youtube kanalında;
 - Sanatçıların, yazarların, akademisyenlerin, doktorların, öğretmenlerin ve özledikleri çocuklara ulaşmak isteyen herkesin okuduğu masal ve hikayelerin videoları paylaşılıyor. [İzlemek için](#)

HASUDER'den Haberler

- "Günün Konusu" bölümünde bugün Prof. Dr. Dilek Aslan "Yanlış Bilgilerle Nasıl Mücadele Edeceğiz" konulu içeriği paylaştı. [Okumak için](#)
- Uzm. Dr. Ayşe Gülsen Teker'in gerçekleştirdiği Pandemi Günleri Sohbetleri'nin bu haftaki konuğu Prof. Dr. Ahmet Topuzoğlu oldu. [Okumak için](#)
- Uzm. Dr. İker Kayı ve Prof. Dr. Sibel Sakarya'nın yazdıkları "Policy Analysis of Suppression and Mitigation Strategies in the Management of an Outbreak Through the

- Example of COVID-19 Pandemic” başlıklı derleme makale Infectious Diseases & Clinical Microbiology Dergisinde yayımlandı. [Okumak için](#)
- Prof. Dr. Tuğrul Erbaydar Cumhuriyet gazetesine verdiği demeçte pandemi günlerinde halk sağlığı uzmanlarının hizmet sürecine verebilecekleri katkının önemini vurgulamıştır. [Okumak için](#)

Okuma Önerisi

COVID-19 hastalarında SARS-CoV-2'ye antikor yanıtı

Çalışmada SARS-CoV-2'ye karşı oluşan antikor yanıtlarının tam olarak anlaşılmadığı ve serolojik testlerin klinik yararlarının belirsiz olduğu vurgulanmış. Çin'de Chongqing eyaletindeki üç hastanede toplam 285 COVID-19 hastasından alınan toplam 363 serum örneği analize dahil edilmiş. Virüse spesifik IgG pozitif olan hastaların oranının semptom başladıktan yaklaşık 17-19 gün sonra %100'e ulaştığı, virüse spesifik IgM pozitif olan hastaların oranının semptom başladıktan yaklaşık 20-22 gün sonra %94,1'e ulaştığı, hem IgG hem de IgM titrelerinin serokonversiyondan sonraki 6 gün içinde plato yaptığı saptanmış. Aynı zamanda DSÖ tarafından önerilen MERS-CoV enfeksiyonunun doğrulanma kriterlerinin COVID-19 tanısı için uygun olup olmadığı da analiz edilmiş. Ayrıca bilinen COVID-19 hastalarının 164 yakın temasından oluşan bir kümenin takibinde seroloji testi uygulanmış; 16 kişiye RT-PCR ile SARS-CoV-2 bulaştığının doğrulandığı, bunların üçünde hiçbir semptom bildirilmediği; diğer 148 bireyde RT-PCR sonuçları negatif olup hiçbirinin semptomu bulunmadığı, maruz kalımdan yaklaşık 30 gün sonra RT-PCR tanılı 16 vakanın tamamının virüse özgü IgG ve/veya IgM için pozitif olduğu gösterilmiş. Çalışmanın, MERS-CoV enfeksiyonunun doğrulanması için kullanılan kriterlerin COVID-19 olan çoğu hasta için uygun olduğunu gösterdiği, ancak hastaların bu kriterleri karşılaması için ilk serum örneğinin mümkün olduğunca erken (ideal pencere döneminde) alınması gerektiği belirtilmiştir. Serolojik testin, negatif RT-PCR sonuçları olan şüpheli hastaların tanısında ve asemptomatik enfeksiyonların belirlenmesinde yardımcı olabileceği savunulmuş.

Long QX, et al. Antibody responses to SARS-CoV-2 in patients with COVID-19. Nature Medicine 2020. <https://doi.org/10.1038/s41591-020-0897-1>

*Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Musa Şahin, Uzm. Dr. Ahmet Naci Emecen, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. Tuğçe Dartılmak, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver ve Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler tarafından hazırlanmıştır.